

היבטים לשוניים גפרשת יתרו סט

ג נְכַרְיָהּ: נו"ן בקמץ חטוף, הר"ש בחירק חסר, דגש חזק ביו"ד ותחתיה קמץ, אין לקרא 'נוכריאה'.

ה אֶל-הַמִּדְבָּר: הבי"ת ברביעי, לא במתיגה זקף¹

ז הָאֱהָלָה: טעם סו"פ באל"ף².

ח מְצַאֲתָם: במלעיל.

ט וַיַּחַד: החי"ת בפתח והדל"ת בשוא נח ודגש.

יח יא וְדו: במלרע

יב לֶאֱכֹל-לֶחֶם: געיה בלמ"ד, כ"ף בקמץ חטוף, ויש להפריד בין המילים אע"פ שהן מוקפות.

יח טז וְשִׁפְטֵיהֶי: טי"ת בשווא נח על אף הקושי שבקריאה עקב דמיון הצלילים

יח כ יִלְכוּ בָהּ: טעם נסוג אחור ליו"ד ועם זה השוא נע.

יח כא שָׁנְאֵי בַצַּע: טעם נסוג אחור לשי"ן, השי"ן בחולם חסר והנו"ן בשווא נע

יח כג וַיִּכְלְתָה: במלרע, הכ"ף בקמף קטן

יח כו יִשְׁפוּטוּ: במלרע, הפ"א בשורק.

יט ב וַיַּחַן-שָׁם: געיה ביו"ד

יט ג וַתִּגֵּד: הגימ"ל בצירי.

יט ה וְהֵיטָם: במלעיל. סג"לה: יש להדגיש את הלמ"ד

יט ו תִּהְיוּ-לִי: געיה בתי"ו

יט י וְקִדְשָׁתֶם הַיּוֹם וּמָחָר: על פי ברויאר ורב הספרים אשר בידינו, ההטעמה היא - מרכא טפחא אתנח. יט יג יִיָּרָה: יו"ד

ראשונה בחיריק חסר, יו"ד שניה בקמץ ובדגש חזק

יט יח אֲשֶׁר יָרַד עָלָיו ה' בָּאֵשׁ: להקפיד על הפרדת ה' - באש³. עָשָׂן: מנוקד קמץ ופתח, פועל בעבר (תורה קדומה)

יט יט הוֹלֵךְ וְחֹזֵק מְאֹד: טעם טפחא בתיבה הוֹלֵךְ

יט כד פֶּן-יִפְרֹץ-בָּם: הר"ש בקמץ קטן

עשרת הדברות

בטעם תחתון: מְבִיִּית במונח עֲבָדִים באתנח, הפסוק הראשון מסתיים בתחילת הדיבר השני בתיבה עַל-פְּנֵי

בטעם עליון: מְבִיִּית במרכא עֲבָדִים בסילוק וזהו הנוסח הנכון לטעם עליון. אין להשגיח על אותם הוצאות אשר צירפו את

הדיבר הראשון והשני אל פסוק אחד ארוך⁴. הפסוק השני מתחיל ב- לֹא יִהְיֶה-לְךָ וטעם אתנח בתיבת לְשֹׁנָי. כך יוצא

שכל דיבר נתון בפסוק נפרד.

כמו כן, אין להשגיח כלל על הרביע שיש בקורן במילה עבדים.

כ ה תַּעֲבֹדֵם: הת"ו בקמץ רחב והעי"ן בקמץ קטן. קָנָא: קו"ף פתוחה ויש להדגיש את הנו"ן להבדיל לשון קנאה מלשון

קנין. וְעָשָׂה: טעם נסוג אחור לעי"ן

¹ המצאת רו"ה נסתרת ממקורות מדויקים.

² וכן בכל מקום, "תיקון" וחומש איש מצליח וסידורי איש מצליח ועבודת ה' שיבשו!

³ יש להחיש את קריאת שם ה' כך שישמע קרוב יותר לתיבה הקודמת.

⁴ מקור השיבוש כנראה בכך שחלק מהדפוסים וכתבי היד הטעימו הטעמה כפולה על גבי אותו טקסט וכך נוצר קושי לזהות את ההטעמה המיועדת לכל חלוקה

פסוק	טעם עליון	טעם תחתון
ט	וְעֲשִׂיתָ כָּל-מְלֹאכֶתֶיךָ: וְעֲשִׂיתָ בַטַּעַם מִשְׁרַת - הַכֹּף	וְעֲשִׂיתָ כָּל-מְלֹאכֶתֶיךָ: וְעֲשִׂיתָ בַטַּעַם מִפְּסִיק - הַכֹּף
יג	לֹא תִרְצַח לֹא תִנְאַף לֹא תִגְנֹב: הַתִּיּוֹן דְּגוּשׁוֹת	לֹא תִרְצַח לֹא תִנְאַף לֹא תִגְנֹב: הַתִּיּוֹן רַפּוּיּוֹת, גַּם כַּאֲשֶׁר הַצַּדִּיק וְהָאֱלֹהִים בְּקִמְצוֹ.

כ יד וְעֲבָדוּ וְאָמְתוּ וְשׁוֹרוּ וְחָמְרוּ: וְאִי הַחִיבוֹר מְנוּקֵדֶת: שׁוּא, פֶּתַח, שׁוּא, פֶּתַח
כ טז וְאֵל-יִדְבָּר עִמָּנוּ אֱלֹהִים פֶּן-נִמְוֹת: יש להחיש את קריאת התיבה אֱלֹהִים להסמיכה לתיבה הקודמת
כ כ אֱלֹהֵי כֶסֶף: טעם נסוג אחר ללמ"ד.
כ כ לֹא-תִגְלֶה: הַתִּיּוֹן בַּחִירָק חֶסֶר וְדָגֵשׁ חֶזֶק בְּגִמְ"ל הַקְּמוּצָה.

הַפְטֵרָה בִּישְׁעֵיהֶוָא - ז, ו, ט ה-ו:

ו א וְשׁוּלְיוֹ מְלֹאִים אֶת-הַיְכָל: טעם טפחא בתיבת וְשׁוּלְיוֹ
ו ד אֲמוֹת: ידגיש את המ"ם להבדיל מלשון שפחה
ו ה כִּי אֶת-הַמֶּלֶךְ: המילה כִּי מוטעמת ברביע טעם מפסיק, כך הדבר במדויקים⁵, ולא בדרגא
ו ו וַיַּעַף: העי"ן בקמץ קטן. רִצְפָּה: הפ"א דגושה⁶ בְּמִלְקָתִים: הקו"ף בפתח.
ו ז וַיַּעַץ: במלרע, הי"ד בפתח לא בחירק
ו ח יִלְדֶ-לְנוּ: געיה ביו"ד
ו י וְיָשָׁב: וי"ו החיבור בקמץ. וְרָפָא לֹ: טעם נסוג אחר לרי"ש
ו יא אִם-שָׂאוּ: במלרע
ו יב וְרָבָה: הטעם בבית מלרע.
ו יג עֲשִׂרְיָה: רי"ש בחירק חסר, יו"ד בקמץ ודגש חזק. וְשָׁבָה: הטעם בשי"ן מלעיל⁷.
ז ב נָחָה: הטעם בנו"ן מלעיל הקורא מלרע משנה לזמן בינוני (הווה).
ז ג וְשָׂאָר יָשׁוּב בְּנֶגֶד: אף על פי שהטעם מפסיק בתוך השם, כך צריך לקרוא, הטפחא בתיבת וְשָׂאָר
ז ד הַשְּׂמֵר: כאן המקום היחיד המוטעם מלרע, והמ"ם בצירי, בשאר מקומות הטעם בשי"ן והמ"ם בסגול.
ז ו בֶּן-טִבְאֵל: הטי"ת בקמץ רחב והבית אחריה בשווא נע
ט ו לִם רָבָה: קרי לְמַרְבָּה

ראשון של משפטים:

כא ד וַיִּלְדֶ-הָלֹ: געיה ביו"ד ולמ"ד בשווא נע, הקורא נח משבש את המשמעות⁸. לֹ: הלמ"ד רפויה.
כא ו וְרָצַע: יש להשמיע את העי"ן בסוף מילה, הקורא בה"א משבש את המשמעות עד כדי גיחוך
כא ח אִם-רָטָה: להקפיד על קריאת העי"ן, שלא יישמע מלשון ראייה. כתיב: לֹא קרי: לֹ⁹

⁵ כא"צ לנינגרד וקסוטו

⁶ כשמדובר על רצפת הבית הפ"א רפויה.

⁷ וי"ו ההיפוך לעתיד משנה למלרע רק מדבר ונוכח (אני ואתה).

⁸ א"ה: אני בדרך כלל מעתיק את המילים מהפסוק על ניקודן וטעמיהן מתוכנת כתר בר-אילן, שם אין געיה ביו"ד. ידידנו אורי הוסיף געיה זו ע"פ ברואר שמוסיף געיות במקום הראוי להן גם אם אינן בכתר או בלנינגרד. אל.

⁹ בספר תורה קדומה, בחלק הדקדוק מצייין המחבר כי בעדה התימנית נוהגים להבדיל בין השניים ע"י הארכה קלה בקריאת לו לעומת לא, שהצליל נחתך ע"י האל"ף. לנו הבחנה זו איננה מוכרת.

כא ט ייעֶדְנָה: היר"ד בחירק מלא, אין לבטא שווא במקומו. אין מפיק בה"א.

כא יב וְשִׁמְתִי: הטעם בת"ו מלרע.

כא טו וּמִכָּה אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוֹמָת: ההפסקה העיקרית בטפחא, יש להחיש את קריאת התיבה וְאִמּוֹ להסמיכה לתיבה שלפניה וכן הדבר בפסוק יד וְכִי-יָזַד אִישׁ עַל-רַעְהוּ לְהַרְגּוֹ בְּעָרְמָה וכן הוא בהמשך יז וּמִכָּה אָבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוֹמָת

מאורות נתן עדות על נוסח כתר ארם צובא בפרשת יתרו

138	יח	ה	אל-המדבֵר	יתרו פ"ק	א"כ אלא רביע בלא פשטא
139	ט	ו	וְיָמָךְ	שוא ודגש	כן
140	יא	ו	וְדָנִי	מלרע	כן
141	יג	מ	מִקְתָּרַת	מתג ומונח	א"כ רק מתג לבד
142	יח	ג	גַּם אֲתָה	וקף גדול	כן
143	יח (יז)(כו)		ישפטו	יתרו מלרע	כן
144	יט	ג	וּתְגִיד	צרי ומ"י	כן
145			תלוּפֵי הַטַּעֲמִים	שבעשרת הדברות עיין בסוף הקונטרס	
146	כ (טז)(טו)		דַּבֵּר-אֲתָה	סגול	לא כן אלא צרי